

תפ"ח (באר שבע) 35680-10-15 - מדינת ישראל נ' סלאח אבו זעילה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

15 נובמבר 2016
תפ"ח
35680-10-15

בפני: כב' הנשיאה ר. יפה-כ"ץ, אב"ד
כב' ס. הנשיאה, השופט י. צלקובניק
כב' השופטת ג. שלו

המאשימה

מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד אליזבט אברהם-ברנר, פמ"ד

בעניין:

נגד

הנאשמים

1. סלאח אבו זעילה
ע"י ב"כ עו"ד אמיר ברק
2. מוניר אבו זעילה
ע"י ב"כ עו"ד טל ארד
3. עואג'י אבו זעילה
ע"י ב"כ עו"ד מאיר לחן
4. אנואר אבו זעילה
ע"י ב"כ עו"ד אלי בניה

גזר - דין

השופטת גילת שלו:

במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, תוקן כתב האישום שהוגש נגד הנאשמים, כתב האישום המתוקן.

מעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודו הנאשמים, עולה כי הנאשמים 1 ו-3 הם אחיו הם אחים, ואבותיהם של הנאשמים אחים; הנאשמים 2 ו-4 מתגוררים בבית המצוי במגו ברהט, כשעל אותו מגרש ניצב בית נוסף בו מתגוררים קרובי משפחתם, ובהם בן דוד (להלן- יוסף), שהוא אחיו של רסמי אבו זעילה (להלן-המנוח). הנאשמים הודו, כי בי לאחר השעה 02:00, התגלע סכסוך בינם ובין משפחתם של יוסף והמנוח, ועל רקע תגרה בין הנאשמים לבין יוסף ואחרים משני הצדדים, סמוך לשני הבתים שבמגרש; ו

הנצים משני הצדדים אבנים, חלק מהמעורבים החזיקו בסכינים ואף נופפו בהם, ובשלב מסוים במהלך התגרה, הגיע גם המנוח למקום; במהלך התגרה, אחיהם של הנאשמים 1 ו-3, סלמאן, החזיק בידו רובה סער צה"לי מסוג תבור, בו הוא מחזיק מתוקף שירותו הצבאי, כשהוא טעון, ירה באוויר, העביר את הרובה לאחיהם תאמר שגם ירה מספר יריות באוויר, ואף כיוון את הרובה לעבר יוסף ובני משפחה נוספים בכוונה להפחידם; בני משפחה הרחיקו את יוסף מהתגרה והכניסו אותו לביתו, המעורבים בתגרה התרחקו זה מזה, והנאשמים והאחרים נכנסו לבית הנאשמים 2 ו-4, כשתאמר מחזיק ברובה.

מספר דקות לאחר מכן, סמוך לפני השעה 03:50, נכנס המנוח לבית אחרי הנאשמים, הוא ותאמר נאבקו ליד המטבחון בבית על האחיזה ברובה, ובמהלך המאבק נורה כדור מהרובה שפגע בתקרת הבית; במהלך המאבק, חלים, אח נוסף של הנאשמים 1 ו-3, הכה את המנוח בידו, תאמר הצליח לשחרר את הרובה מאחיזת המנוח, והרפה מהמנוח אשר רץ לכיוון המטבחון. בשלב זה, הנאשמים ואחר שזהותו אינה ידועה למאשימה, ששהו בבית, נכנסו אחרי המנוח למטבחון, כשהנאשמים 1 ו-2 והאחר אוחזים בסכינים, שם החליטו הנאשם 1 והאחר לחבול במנוח, ודקרו אותו באמצעות הסכין דקירות רבות בכל חלקי גופו, בעוד הנאשמים 2 עד 4 סייעו להם, בכך שתרמו ליצירת התנאים לשם עשיית העבירה, שהיה בהם כדי להקל מפני התנגדות אפשרית של המנוח או מי מבני המשפחה. הנאשמים והאחר נמלטו מהמקום לאחר הדקירות והותירו את המנוח מתבוסס בדמו; המנוח יצא מהדלת הסמוכה למטבחון, כשהוא מדמם דימום מאסיבי כתוצאה מהדקירות, התמוטט מחוץ לבית, בין שני הבתים, ובהמשך הובהל למרכז הרפואי סורוקה, אך נפטר מפצעיו עוד טרם הגעתו.

מותו של המנוח נגרם בשל הלם תת נפחי, בשל איבוד דם מפגיעת כלי דם ראשיים ומשניים בגפיים התחתונות, בעיקר משמאל, עקב ירידה פתאומית בלחץ הדם וחמצון לקוי של איברים חיוניים, כגון מוח, לב וכליות.

בהתאם להודאת הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן, **הורשע הנאשם 1 בעבירה של הריגה- לפי סעיף 298 לחוק העונשין התשל"ז-1977, והנאשמים 2 עד 4 הורשעו בעבירה של סיוע להריגה- לפי סעיפים 298 ו-31 לחוק העונשין.**

במסגרת הסדר הטיעון, הגיעו הצדדים להסכמות עונשיות, על פיהן עתרו במשותף להטיל על הנאשם 1 עשר שנות מאסר בפועל, שירוצו במצטבר למחצית עונש המאסר בן 42 החודשים, אותו הוא מרצה כיום, מאסר על תנאי ופיצוי למשפחת המנוח; ולגבי הנאשמים 2 עד 4 הוסכם בין הצדדים כי המאשימה תעתור לעונש של 4 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למשפחת המנוח, וההגנה תטען לעונש באופן חופשי.

תסקירי שירות המבחן

לבקשת הסנגורים הגיש שירות המבחן תסקירים בנוגע לנאשמים 2 עד 4. בכל התסקירים צוין כי שירות המבחן שוחחו עם גורמי הרווחה, אשר מסרו שמרבית בני משפחת הנאשמים עברו להתגורר הרחק מאזור מגורי משפחת המנוח, וכי מדובר בסכסוך דמים קשה שהם לא מעורבים בו; עוד צוין כי בשיחה עם אבי המנוח, הלה אמר שבנו נרצח לשווא בשל ויכוח סתמי שהסלים לכדי רצח, וכי בעינו הסדר הטיעון מקל והוא סבור שראוי היה לעתור לעונש חמור יותר; לדבריו, בשלב זה מוקדם מדי לשקול סולחה, שכן מדובר בסכסוך דמים, אם כי הוא אינו מעוניין בנקמת דם.

מהתסקיר שהוגש בנוגע לנאשם 2 עולה כי הוא בן 25, רווק, השלים 10 שנות לימוד ועובר למעצרו עבד באופן מסודר; הוא הורשע בעבר בעבירות סמים, אך לטענתו אינו צורך ומעולם לא צרך סמים.

אשר לאירוע, טען הנאשם 2 כי אין מדובר בסכסוך קודם עם המנוח, אלא בוויכוח שפרץ באותו יום, במהלכו פרצה קטטה, המנוח הגיע לביתם ונהג באלימות כלפי בני משפחתו, ובמהלך האירוע נשמעה יריה, אך הוא לא יודע מי ירה; הנאשם 2 שלל כל שימוש שלו בסכין או בכלי נשק אחר, שלל דחפים או דפוסים אלימים, טען שהוא פותר סכסוכים באמצעים פייסניים; וציין כי הוא מצר על מותו של המנוח שהוא בן דודו.

שירות המבחן התרשם שהנאשם 2 מצמצם בחלקו בסכסוך, ולא תופס עצמו כמי שסייע להריגת המנוח, וכי במצבי קונפליקט בהם מעורבת משפחתו, הוא יתקשה להשאר פסיבי ועלול להגיב באופן תוקפני. על כן, לאור שלילתו את הצורך בהתערבות טיפולית, לאור חומרת האירוע ולאור עמדת משפחת המנוח, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה מוחשית.

בתסקיר משלים (שהוגש לבקשת הסנגור, לאחר שנראה היה שקצינת המבחן סברה בטעות שחלקו של הנאשם 2 בעבירה גדול ממה שיוחס לו בפועל), ציין שירות המבחן כי הנאשם הרחיב התייחסותו לנסיבות האירוע, טען שהמעורבים בקטטה מצד המנוח היו תחת השפעת אלכוהול וסמים, מה שהעצים את האירוע; הודה שנטל סכין אך טען כי לא התכוון להשתמש בו, אלא להגן על אמו ואחיותיו; טען כי בהמשך הנאשם 1 נטל סכין, אך הוא לא הגיב מחשש לחייו ולחיי משפחתו; וטען כי בדיעבד הוא מבין שיתכן וקריאה לעזרה היתה מונעת את התוצאות הקשות של האירוע. שירות המבחן התרשם שהנאשם 2 היה נתון במצב של חוסר אונים במהלך האירוע, חש אובדן שליטה, ובאותו רגע התקשה לזהות אלטרנטיבות אחרות להתנהגותו, ולא צפה את תוצאות האירוע. לאור האמור, ועל אף שההמלצה לענישה מוחשית נותרה בעינה, המליץ שירות המבחן להביא בחשבון את גילו הצעיר, ואת הסיטואציה הקשה שחוותה במהלך האירוע.

מהתסקיר שהוגש בנוגע לנאשם 3 עולה כי הוא בן 22, מאורס והיה אמור להתחתן טרם מעצרו, השלים 12 שנות לימוד ועובר למעצרו עבד עם אחיו; בעברו שתי הרשעות בגין עבירות אלימות, והוא עבר הליך טיפולי בשירות המבחן לנוער.

אשר לאירוע, שלל הנאשם 3 סכסוך קודם עם המנוח, טען כי הוא שהה במקום בו נדקר המנוח והגן על אחיו, הנאשם 1, לבל ייפגע; שלל שימוש בסכין או בכלי נשק אחר; הציג עצמו כאדם רגוע ללא דחפים אלימים או סכסוכים, אשר פותר קונפליקטים באמצעים פייסניים.

שירות המבחן התרשם שהנאשם 3 מצמצם בחלקו בסכסוך, מציג עצמו כמי שהגן על אחיו שהיה אחראי להריגת המנוח וניסה למנוע הסלמה; וכי הוא בעל מחויבות רבה למשפחתו הגרעינית ולקודים התרבותיים עליהם גדל. על כן, לאור שלילתו את הצורך בהתערבות טיפולית, לאור חומרת האירוע ולאור עמדת משפחת המנוח, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה מוחשית.

מהתסקיר שהוגש בנוגע לנאשם 4 עולה כי הוא בן 24, רווק, השלים 12 שנות לימוד, עובר למעצרו עבד באופן מסודר ונהג לסייע לאמו מבחינה כלכלית; ומדובר במעורבותו הראשונה בפלילים.

אשר לאירוע, שלל הנאשם 4 סכסוך קודם עם המנוח, טען כי ביום האירוע פרץ ויכוח בינו לבין יוסף, אשר קילל אותו ללא סיבה והוא קילל אותו בחזרה, ולאחר מכן הוא חזר לביתו, שם שהה בעת הקטטה;

הנאשם 4 שלל שימוש בסכין או בכלי נשק, שלל אלימות מצדו וטען שלא ידוע לו מי פגע במנוח; ציין כי הוא מצר על מותו של המנוח; והציג עצמו כאדם רגוע, ללא דחפים אלימים או סכסוכים, אשר פותר קונפליקטים באמצעים פייסניים.

שירות המבחן התרשם שהנאשם 4 מצמצם בחלקו בסכסוך, ולא תופס עצמו כמי שסייע להריגת המנוח; ושלל תחושת מחויבות למשפחתו הגרעינית, במצבי קונפליקט בהם מעורבת משפחתו, הוא יתקשה להשאר פסיבי ועלול להגיב באופן תוקפני. על כן, לאור שלילתו את הצורך בהתערבות טיפולית, לאור חומרת האירוע ולאור עמדת משפחת המנוח, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה מוחשית.

ראיות לעונש

כחלק מהראיות לעונש הוגשו גליונות הרישום הפלילי של הנאשמים 1 עד 3 וגזרי דין.

לחובת הנאשם 1 נרשמו 3 הרשעות קודמות בגין עבירות שוד, התחזות כאדם אחר ואיומים; בין היתר, ביום 30.12.15, לאחר מעצרו בתיק זה, הוא נדון בבית המשפט המחוזי בתל אביב ל-42 חודשי מאסר בפועל בגין עבירה של שוד שביצע בשנת 2014.

לחובת הנאשם 2 הרשעה אחת בגין עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים לשימוש בסם, שבוצעו בשנת 2009.

לחובת הנאשם 3 שני רישומים פליליים קודמים; בשנת 2013 הוא נדון בבית המשפט לנוער לדרכי טיפול ללא הרשעה, בגין עבירה של פציעה בנסיבות מחמירות; ביום 18.5.14 נדון בגין עבירה של הסגת גבול בצוותא עם אחרים, שבמהלך האירוע נקטו באלימות, ל-21 ימי מאסר בפועל, ולמאסר על תנאי למשך 6 חודשים שלא לעבור עבירות אלימות או הסגת גבול למשך 3 שנים, מאסר שהוא בר הפעלה בעניינו.

מטעם ההגנה העידה ארוסתו של הנאשם 3, וטענה שהם היו אמורים להתחתן לפני כחודש, וכי היא עדיין מעוניינת להנשא לו.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי הסדר הטיעון הושג לאחר משא ומתן ממושך והליך גישור שהתקיים בין הצדדים, וכי כתב האישום תוקן לאור קשיים ראייתיים; וציינה כי המנוח שהיה בן דודם של הנאשמים, הותיר אחריו אשה ושלושה ילדים, וכי יש לקוות שהסדר הטיעון, יחד עם ההודאה ולקיחת האחריות של הנאשמים, יחסכו ריב בין החמולות בהמשך.

לטענתה, העונש המוסכם לגבי הנאשם 1 מצוי ברף הנמוך של מתחם הענישה בעבירות הריגה, וזאת בשל הנסיבות המיוחדות של תיק זה, ובין היתר בשל העובדה שהמנוח הגיע לבית הנאשמים לאחר שהסתיימה הקטטה ואף ניסה לחטוף את הנשק של תאמר, ורק לאחר מכן הנאשמים והאחר רדפו אחריו לתוך הבית, והנאשם 1 והאחר דקרו אותו.

לגבי הנאשמים 2 עד 4, ציינה ב"כ המאשימה כי לאור ההמולה ששררה בבית, היה קושי ראייתי לקבוע מה היה חלקו של כל אחד מהנאשמים באירוע ולכן בתחילה הם הוואשמו בביצוע העבירה בצוותא, אך בסופו של דבר, לאור לקיחת האחריות של הנאשם 1 על הדקירה, הוחלט לתקן את כתב האישום, ולייחס לנאשמים 2 עד 4 עבירה של סיוע להריגה בלבד. לטענתה, עתירתה לעונש של 4 שנות מאסר משקללת את הנסיבות המיוחדות של התיק, ואת חלקם של הנאשמים 2 עד 4 באירוע, היינו את העובדה שבעצם

נוכחותם בבית, כשהנאשם 2 אף החזיק סכין, הם תרמו ליצירת התנאים לביצוע העבירה, והקשו על בריחתו של המתלונן מהמקום. לדבריה, העונש האמור אף מצוי ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשעו, העומד לשיטתה על 4 עד 10 שנות מאסר; והיא הפנתה לפסיקה, במסגרתה הוטלו עונשים מכבידים בגין עבירה של סיוע להריגה, אם כי בנסיבות חמורות יותר.

ב"כ המאשימה טענה, כי אם בית המשפט יחליט לערוך אבחנה בין הנאשמים 2 עד 4, זו אמורה להתבטא בהפחתה קלה בעונשו של הנאשם 4 בלבד, לאור העדר עבר פלילי, והעובדה שחלקו באירוע מתמצה בנוכחות בלבד; עם זאת, מאחר שחלקו של הנאשם 2 היה גדול יותר והתבטא בהחזקת סכין במהלך האירוע, ומאחר שלחובת הנאשם 3 תלוי ועומד מאסר על תנאי בן 6 חודשים, עתרה להטיל עליהם את הרף העליון של ההסדר.

לאור כל האמור, עתרה ב"כ המאשימה לכיבוד הסדר הטיעון, להטלת עונש המאסר המוסכם על הנאשם 1, ועונש של 4 שנות מאסר על הנאשמים 2 עד 4, וכן מאסר על תנאי ופיצוי למשפחת המנוח.

ב"כ הנאשם 1 טען כי בתיק היה קושי ראייתי משמעותי, לא רק בנוגע לעבירת הרצח, אלא גם ביחס לעבירת ההריגה, וכי קושי זה מהווה שיקול משמעותי לכיבוד הסדר הטיעון ע"י בית המשפט, אשר אמור לסמוך על המאשימה ששקלה את כל השיקולים כיאות. הסנגור הפנה לכך שהאירוע המצער אירע לאחר תוקפנות הדדית, לאחר שהמנוח נאבק עם הנאשם ובני משפחתו בביתם, ניסה ליטול מהם נשק טעון ולא יצא מהבית, כך שלדידו מעשי הנאשם 1 מצויים בקרבה לסייג של הגנה עצמית; ולכן טען כי העונש המוסכם מצוי במתחם העונש ההולם, ואינו חורג ממנו.

לאור כל האמור; לאור ההלכה בדבר כיבוד הסדרי טיעון; לאור גילו הצעיר של הנאשם 1, נסיבותיו האישיות והמאסר המשמעותי שיהא עליו לרצות גם לאחר חפיפת חלק מעונש המאסר האחר; לאור הודאתו שהביאה לקידום התיק כולו; לאור עמדת משפחת המנוח; ולאור העובדה שהדקירה הקטלנית היתה דקירה ברגלו של המנוח, כשאף לא צוין בכתב האישום מי מהשניים אחראי לדקירה זו; עתר הסנגור לאימוץ הסדר הטיעון.

בכל הנוגע לפיצוי, עתר הסנגור להטלת פיצוי שהנאשם 1 יוכל לעמוד בו, בשים לב לגילו הצעיר ולעובדה שהוא עתיד לרצות עונש מאסר ארוך.

ב"כ הנאשמים 2 עד 4 הפנו לנסיבות המיוחדות של האירוע, כאשר לאחר שהקטטה שפרצה בין הצדדים שככה, המעורבים החלו להתרחק זה מזה, והנאשמים נכנסו לביתם של הנאשמים 2 ו-4, החליט המנוח להכנס לדירה, נאבק על האחיזה בנשק טעון, ממנו אף נפלט כדור, והכל כשבני משפחתם של הנאשמים 2 ו-4 מכונסים בבית מחשש לחייהם; במצב דברים זה טענו הסנגורים כי גם הנאשמים עצמם היו נתונים באימה ובחשש לחייהם ולחיי בני משפחתם, כך שהם פעלו בקרבה רבה להגנת בית מגורים. עוד טענו כי מידת אשמתם של הנאשמים לאור חלקם בסיוע לביצוע העבירה העיקרית, מצוי ברף התחתון, שכן הם היו פסיביים, לא היה מגע ביניהם לבין המנוח, וחלקם למעשה מתמצה במחדל מלפעול בשלב האחרון של האירוע, על מנת להזעיק עזרה או למנוע בדרך כלשהי את התוצאה; כי מידת הצפיות שלהם את התוצאה הקטלנית היתה אפסית, בשים לב בין היתר לכך שמותו של המנוח נגרם מאבדן דם מהיר; וכי הקשר הסיבתי בין מחדלם של הנאשמים לבין התוצאה הקטלנית, מצוי גם הוא ברף התחתון. ב"כ הנאשם 2 הוסיף, כי על אף שהוא נטל לידו סכין, לאחר היריה שנפלטה, הוא לא עשה כל שימוש בסכין שהחזיק, ובכל מקרה מדובר במעשה סביר מבחינת הגנת בית המגורים.

לאור כל האמור, לאור פסיקה אליה הפנו הסנגורים, במסגרתה ניתן משקל לקולא להתנהלות המנוח באירוע, ולאחר שביקשו לאבחן בין הפסיקה שהגישה ב"כ המאשימה לבין ענייננו, בשים לב לרמת הסיוע, טענו ב"כ הנאשמים 2 עד 4, כי מתחם העונש ההולם בענייננו נע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין עונש מאסר למשך שנתיים.

ב"כ הנאשם 2 הפנה לגילו הצעיר של הנאשם 2, לנסיבותיו האישיות, לתפקודו התקין עובר לעבירה, לפגיעה במשפחתו שבעקבות האירוע עברה להתגורר במקום אחר, לעברו הפלילי שאינו רלוונטי לענייננו, להודאתו, ללקיחת האחריות מצדו, ולהתרשמות שירות המבחן מהעדר דפוסי חשיבה עברייניים ושוליים, ועל כן עתר להסתפקות בתקופת מעצרו של הנאשם 2, וטען כי בכל מקרה יש להטיל עליו מאסר קצר משמעותית מזה לו עתרה המאשימה. אשר לפיצוי, עתר הסנגור להטלת פיצוי אשר לא יסכל את האפשרות להגיע להסכמות במסגרת סולחה.

ב"כ הנאשם 3 הפנה לגילו הצעיר של הנאשם 3, שהיה בן פחות מ-20 בעת ביצוע העבירה, היינו "בגיר צעיר", לנסיבותיו האישיות, להתרשמות החיובית של שירות המבחן, לכך שעברו הפלילי הוא מתקופת היותו קטין (טענה שאינה נכונה, שכן כאמור, המאסר המותנה הוטל בבית משפט השלום), לכך שחתונתו בוטלה בשל מעצרו, ושהוא מעוניין בשמירה על מסגרת תעסוקתית קבועה ונורמטיבית. לטענתו, מאחר שכל התסקירים הוכנו ע"י אותה קצינת מבחן, יש לראות את הטעות שנפלה בענייננו של הנאשם 2 כחלה גם לגבי הנאשם 3, על אף שלא הוגש בענייניו תסקיר משלים. בנוסף, ולאור הסכמת המאשימה לחפיפה משמעותית של עונש מאסר בענייניו של הנאשם 1, טען הסנגור כי יש להפעיל את המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו בחופף. אשר לפיצוי, ומעבר להתחשבות בפיצוי שיטל במסגרת סולחה עתידית, עתר הסנגור להטלת פיצוי מינימלי, שייגזר מרמת הסיוע.

ב"כ הנאשם 4 הפנה לגילו הצעיר של הנאשם 4, להעדר עבר פלילי, לנסיבותיו האישיות, להתנהלותו הנורמטיבית עובר לאירוע, לרבות מתן סיוע כלכלי למשפחתו, לכך שמדובר במעצרו הראשון לתקופה לא קצרה, להודאתו, לחרטתו, לחסכון המשמעותי בזמן שיפוטי, ולהסכמת ב"כ המאשימה כי יש לאבחן את עניינו מהנאשמים האחרים, ועל כן עתר להסתפק בתקופת מעצרו. גם ב"כ הנאשם 4 סבר כי יש לראות בטעות שהתגלתה בתסקירו של הנאשם 2 כחלה גם לגבי הנאשם 4.

הנאשמים עצמם בדברם האחרון לעונש, הביעו צער על מעשיהם.

דין והכרעה

עבירת ההריגה היא מהעבירות החמורות שבספר החוקים, שהמחוקק קבע בצדה עונש מרבי של 20 שנות מאסר, בהדגישו בכך את קדושת החיים ואת החשיבות שבמתן גמול הולם למעשים שהביאו לאבדן חיי אדם; משנה חומרה יש לייחס בענייננו לעובדה שהעבירה בוצעה תוך שימוש בסכינים, ואת הפסיקה הענפה בנוגע לצורך להלחם ב"תת תרבות הסכין" ולמגרה, תופעה אשר פשטה והפכה למגפה של ממש, ואשר תוצאותיה הוות אסון, ממש כבענייננו. במקרים אלו, מצווה בית המשפט להטיל ענישה חמורה ומרתיעה, שיהא בה כדי לבטא את הסלידה מהמעשים ואת הזעזוע מהתוצאה ומקיפוח חיי אדם.

יפים לענייננו דברים שנכתבו בע"פ 3585/13 **מדינת ישראל נ' הררי** (26.4.15):

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה של שימוש בנשק קר במהלך תגרות אלימות ולמטרת פתרון סכסוכים - תופעה שזכתה לכינוי "תת-תרבות הסכין", ואשר נפוצה למרבה הצער במחוזותינו. בהתאם, ניתנה הדעת כי תופעה זו ראויה להוקעה ועליה לגרור תגובה עונשית הולמת שבמרכזה יעמדו שיקולים של הרתעה וגמול... בענייננו, אף אם היה זה המנוח שתקף את המשיב ויזם את האלימות בין השניים, אין להשלים עם בחירתו של המשיב לפתור את העימות שהתפתח ביניהם באמצעות שימוש בלהב הסכין. ברגע מר ונמהר גדע המשיב חייו של אדם צעיר וחרב עולמה של משפחת המנוח, אשר איבדה את היקר לה מכל. הפגיעה בקדושת החיים - אחד הערכים המוגנים ביותר בחברתנו, אם לא המוגן שבהם - מחייבת ענישה הולמת".

עקרונות ענישה אלו, ושימת הדגש על הפגיעה בקדושת החיים ועל התוצאה הקשה של אובדן חיי אדם, יפים גם כשמדובר בעבירת הסיוע להריגה, כמובן בשינויים המחויבים, ובשים לב לכך שהעונש בצדה עומד על מחצית העונש.

ב"כ הצדדים הפנו לפסיקה ענפה בעבירות הריגה וסיוע להריגה; ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה בה הוטלו 13 עד 16 שנות מאסר למבצע העיקרי ו-5 עד 12 שנות מאסר למסייע, אם כי בנסיבות חמורות יותר מבענייננו; ב"כ הנאשמים 2 ו-3 הפנו לפסיקה במסגרתה הוטלו 20 חודשי מאסר עד 4 וחצי שנות מאסר בגין עבירה של סיוע להריגה, באירועים שחלקם קלים יותר מבענייננו ונסיבות הנאשמים בהם מיוחדות (ע"פ 2219/14, ע"פ 10358/08), וחלקם חמורים מעט יותר (ע"פ 2994/12); ב"כ הנאשם 2 אף הפנה לפסיקה במסגרתה התחשב בית המשפט העליון והקל בעונשם של מי שהורשעו בעבירת הריגה, לאור התנהלות המנוח במהלך האירוע, אם כי גם במקרים אלו הוטלו עונשים שבין 8 ל-13 שנות מאסר.

לקולא, יש להביא בחשבון בענייננו את העובדה שאין מדובר בעבירה שבוצעה לאחר תכנון מוקדם, אלא לאחר שהמנוח נכנס לתוך בית הנאשמים 2 ו-4, לאחר שהקטטה שככה והנאשמים חזרו לבית; את העובדה שדובר בסיטואציה מלחיצה, במהלכה המנוח ותאמר נאבקו על האחיזה ברובה, מה שאף גרם לפליטת יריה ממנו; ואת העובדה שמידת הסיוע של הנאשמים 2 עד 4 לביצוע עבירת ההריגה, על פי עובדות כתב האישום המתוקן, אינה מצויה ברף העליון.

מנגד, יש להביא בחשבון לחומרא את העובדה שהעבירה בוצעה לאחר שהמנוח כבר שחרר את אחיזתו ברובה ורץ לכיוון המטבחון, ולאחר שהנאשמים והאחר נכנסו אחריו למטבחון, מצב דברים המקשה על קבלת טענות הסנגורים בדבר קיומה של קרבה לסייג לאחריות פלילית; את העובדה שהעבירה בוצעה ע"י הנאשם 1 והאחר בצוותא חדא, תוך דקירת המנוח, בסכינים שאחזו, דקירות רבות בכל חלקי גופו; את העובדה שהנאשמים 2 עד 4 סייעו להם במעשיהם, תרמו ליצירת תנאי ביצוע העבירה והקלו על ביצועה, כשהנאשם 2 אף אחז בעצמו בסכין, ובכך העצים למעשה את האיום ואת חוסר האונים של המנוח; ואת העובדה שלאחר מעשה, ברחו הנאשמים מהמקום והותירו את המנוח מתבוסס בדמו;

בנוסף, כאמור יש לשקול את התוצאה הקשה ביותר של העבירה, שאינה בת תיקון, קיפוח חיי המנוח, הגוררת אחריה מעגלי נזק נוספים הנובעים מהכאב והאובדן הקשה שנגרם לבני משפחת המנוח, אשתו, ילדיו, הוריו ובני משפחתו האחרים.

בהקשר לטענות הסנגורים באשר לחלקם של הנאשמים 2 עד 4 באירוע, ראוי להפנות בנוסף לדברים שנכתבו בע"פ 4419/95 **חדד נ' מדינת ישראל**, פד נ(2), 752 :

"עקרון קדושת החיים הוא שצריך לשמש נר לרגליו של בית המשפט, והוא שצריך לעמוד לנגד עיניו של הפרט גם כשהוא נתון במצוקה, בבואו לברור בין האלטרנטיבות השונות העומדות לפניו. כך, למשל, אין מקום לומר כי יש להעדיף נטילת חיי אדם, על עזיבת הבית והמלטות מן התוקפן - על אף הקשיים הכרוכים בה... מסר הפוך משמעו היתר במשתמע לקטילת אדם..."

לאור כל האמור לעיל, הרי שהעונש המוסכם לו עתרו הצדדים בכל הנוגע לנאשם 1, הוא עונש סביר, המתיישב הן עם נסיבות ביצוע העבירה בעניינו, לאחר התיקון המהותי בכתב האישום, והן עם רמת הענישה שנקבעה בפסיקה במקרים דומים; אמנם, העונש הכולל, ובעיקר חפיפת מחצית מעונש המאסר אותו מרצה הנאשם 1 בגין עבירות חמורות אחרות, מקל במידה מסוימת עם הנאשם 1, ואולם, לאור נימוקי ההסדר- הקשיים הראייתיים, החסכון המשמעותי בזמן שיפוטי ובהעדת עדים, ההודאה ולקיחת האחריות, אנו סבורים כי ההסדר סביר, וכי יש לכבדו.

אשר לנאשמים 2 עד 4, על אף שחלקם באירוע התבטא בעיקר בכניסתם ביחד עם הנאשם 1 והאחר למטבחון בעקבות המנוח, ובכך הם תרמו ליצירת אווירה מאיימת, ליצירת התנאים לביצוע העבירה, ולמניעת התנגדות אפשרית מצד המנוח, לא ניתן לבטל את מעשיהם ולנתקם כליל ממעשיו של הנאשם 1 ומהעונש שיוטל עליו, עונש שכבר הביא בחשבון את הנסיבות המקלות הקשורות בהתנהלות המנוח.

כאמור, חלקו של הנאשם 2 בביצוע העבירה אף גדול יותר, שכן בנוסף למעשים שביצע יחד עם האחרים, הוא אחז בסכין במהלך האירוע, עובדה שתובא בחשבון בעת גזירת עונשו.

בשים לב למכלול הנסיבות שפורטו לעיל ולענישה הנוהגת, אנו מעמידים את מתחם העונש ההולם למעשי הנאשמים 2 עד 4, בין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר בפועל.

בבואנו לגזור את דינם של הנאשמים 2 עד 4 בתוך המתחם שנקבע, שקלנו לזכותם את הודאתם, את החסכון בזמן שיפוטי ובהעדת עדים, את נסיבותיהם האישיות, את גילם הצעיר, את ההשפעה של עונש מאסר עליהם ועל בני משפחותיהם, ואת הנזקים שנגרמו למשפחותיהם עקב האירוע.

לגבי הנאשם 2, ומעבר לכך שחלקו באירוע היה גדול משל האחרים, התחשבנו לחומרא במידה מסוימת בקיומו של עבר פלילי בעבירה חמורה, הגם שאינו ממין העניין.

לגבי הנאשם 3, התחשבנו לחומרא בעברו הפלילי הכולל עבירת אלימות חמורה, שבגינה עבר הליך טיפולי בעבר, אשר לא מנע ממנו לשוב ולבצע עבירות; ובעובדה שהוא ביצע את העבירה בעת שתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בן 6 חודשים, אשר לא הרתיעו. מאחר שהמאסר המותנה הוטל על הנאשם 3

כשנה לפני ביצוע העבירות, ולאור הוראות החוק, לא מצאנו עילה להפעלת המאסר המותנה באופן חופף למאסר שיוטל עליו.

לגבי הנאשם 4, מצאנו כי העובדה שמדובר במעמדו המשפטי הראשון, מצדיקה עריכת אבחנה בינו לבין הנאשמים האחרים, והעמדת עונשו בסמוך לרף התחתון של המתחם.

אשר לפיצוי, אנו סבורים כי ראוי להטיל על הנאשמים פיצוי מוחשי והולם למשפחת המנוח, ללא קשר להליך סולחה שיתכן ויתקיים בעתיד בין הצדדים; עם זאת, בקביעת גובה הפיצוי הבאנו בחשבון את חלקם היחסי של הנאשמים 2 עד 4 בגרימת מותו של המנוח.

לאור כל האמור לעיל, אנו דנים את הנאשמים לעונשים הבאים:

הנאשם 1:

1. מאסר בפועל למשך 10 שנים. המאסר ירוצה באופן מצטבר למחצית עונש המאסר אותו מרצה הנאשם כיום, במסגרת ת"פ 11249-10-14 (מחוזית-א), כך שבסך הכל, בשני התיקים ירצה הנאשם עונש כולל של 10 שנים ו-21 חודשים.
2. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה נוספת בה הורשע, או כל עבירת אלימות מסוג פשע, תוך 3 שנים מיום שחרורו.
3. פיצוי בסך ₪ 100,000 למשפחת המנוח.

הנאשם 2:

1. מאסר בפועל למשך 4 שנים, בניכוי ימי מעצרו.
2. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה נוספת בה הורשע, או כל עבירת אלימות מסוג פשע, תוך 3 שנים מיום שחרורו.
3. פיצוי בסך ₪ 30,000 למשפחת המנוח.

הנאשם 3:

1. מאסר בפועל למשך 3 וחצי שנים.
2. אנו מורים על הפעלת מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, שהוטל על הנאשם בבית המשפט השלום בת"א, ביום 18.5.14, בת"פ 44386-01-14, לריצוי במצטבר לעונש המאסר הנ"ל.
- בסך הכל ירצה הנאשם 4 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.
3. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה נוספת בה הורשע, או כל עבירת אלימות מסוג פשע, תוך 3 שנים מיום שחרורו.
4. פיצוי בסך ₪ 30,000 למשפחת המנוח.

הנאשם 4:

1. מאסר בפועל למשך 3 שנים, בניכוי ימי מעצרו.
 2. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה נוספת בה הורשע, או כל עבירת אלימות מסוג פשע, תוך 3 שנים מיום שחרורו.
 3. פיצוי בסך 30,000 ₪ למשפחת המנוח.
- זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.**
- ניתן היום, ט"ו כסלו תשע"ז, 15 דצמבר 2016, במעמד הצדדים.**

גילת שלו, שופטת

יורם צלקובניק, שופט
ס. נשיאה

ר. יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד